

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Kdož najal cizího pacholka, věda, že koně a vůz s příslušenstvím nejsou jeho majetkem a že se pacholkovi jedná o vedlejší výdělek, o němž službodárce neví, ručí za škodu vzniklou tím, že se koně náhodou utopili. (§ 1311 vš. ob. z.).

Žalovaní vidouce jeti kolem svého domu čeledína s vozem a párem koní požádali jej, aby jim odvezl popel ze dvora, a slíbili mu původně 50 K za vůz, později přidala mu žalovaná manželka ještě 10 K, s čímž manžel souhlasil.

Čeledín zavážel popel do rozvodněné Ostravice. Když dovezl třetí a poslední vůz, zajel poněkud dále, aby prý vůz i koně očistil, koně však byli strženi do hloubky a utonuli. Čelední pán žaloval oba manžele na zaplacení náhrady 20.000 K. Soud 1. stolice žalobu zamítnul, neshledav souvislosti příčinné mezi jednáním žalovaných manželů, t. j. neoprávněným použitím cizího čeledína a vzniklou škodou. Soud 2. stolice odvolání žalobce vyhověl, naříkaný rozsudek zrušil a vrátil věc soudu 1. stolice k projednání a vynesení rozsudku po pravomoci.

Z d ů v o d ů: Právní názor soudu 1. stolice jest mylný. Ježto žalovaní nevykázali pacholkovi místo, kde má popel složití, a týž zajel z vlastního popudu do vody, jest ovšem jeho jednání, pokud jde o zodpovědnost žalovaných, považovati za náhodu. Avšak podle § 1311. obč. z. ručí, kdo k náhodě vinou svou podnět dal, kdo bez pilné potřeby do cizích záležitostí se vmísil, za veškerou škodu, pokud by se náhoda nebyla přihodila. Jak sluší rozuměti slovům »kdo svou vinou k náhodě podnět dal«, vysvítá z ustanovení §§ 979. a 965. vš. ob. z. Podle § 979. vš. ob. z. jest vypíjčitel práv nejen ze škody, která byla způsobena jeho vinou, nýbrž také, stejně jako schovatel podle § 965. vš. ob. z., ze škody nahodilců, ku které bezprávním jednáním podnět dal, a podle § 965. vš. ob. z. ručí uschovatel, který uschované věci

uvolníti, když druhý na dobrovolný rozvod nepřistoupí? Nebude žalovati z deliktu, nýbrž ze svého — polepšení, jímž se přece situace změnila; svazek stal se mu trapným, nelze na něm spravedlivě žádati, aby setrval, uplatní tedy rozvrat (odpor nemůže, když odpůrce nesouhlasí), jenž u nás nepředpokládá rušivých skutků druhé strany, nýbrž připouští příčiny jakékoli. Ovšem, musí dokázati věrojatné indicie, že své smýšlení změní, nebo, že to byl pouze okamžitý poklesek, že jeho povaha je jiná. Dle něm. práva byl by tu však důvod k rozluce teprv tehdy, kdyby druhý manžel dopouštěl se některých rozvratných skutků §u 1568, na př. že by perversní své smýšlení aspoň projevovat.

užívá, neb jí bez potřeby a svolení ukladatele jinému do schování dá, nebo s vrácením prodlévá, za škodu, která by věc u ukladatele nebyla stihla, aniž se může vymlouvatí na náhodu.

Z těchto ustanovení tedy vysvítá, že žalovaní, byť i nepřivodili ani přímo ani nepřímo událost, která bezprostředně měla škodu v zápětí, přece za ni ručí, ana by se nebyla přihodila, pakli by žalovaní si nebyli bezprávně osobovali užívání věcí žalovaných, a že ručí za celou dobu, po kterou věci žalobcových užívali, tedy od doby, kdy pacholek na jejich dvůr vjel, až do doby, kdy by se byl vrátil, poněvadž i zpáteční cesty bylo zapotřebí, aby byly věci opětně majiteli vráceny. Jelikož jest výpovědi pacholka zjištěno, že by, kdyby nebyl jel s popelem, nebyl s koňmi zajel na místo, kde se mu neštěstí přihodilo, jest tím dokázáno, že by se škoda nebyla stala, kdyby žalovaní nebyli pacholkovi dali příkaz, aby jim popel vyvezl, čímž zákonem požadovaná souvislost, mezi jednáním žalovaných a povstalou škodou jest dána.

Nejvyšší soud rekursu žalobcovu nevyhověl v podstatě z důvodů 2. stolice, prohlásiv právní posouzení věci odvolacím soudem za úplně bezvadné. Na vyvrácenou příslušných vývodů rekursu ohledně spolužalované poukázal nejvyšší soud na to, že i spolužalovaná s příkazem, který její manžel pacholkovi dal, souhlasila a se s ním, zvýšivši sama odměnu, stotožňovala, takže i ona, když věděla, že koně a vůz nejsou majetkem pacholkovým, dopustila se bezprávného jednání, za jehož následky musí vzhledem k úvahám 2. stolice ručiti, a to rukou společnou a nerozdílnou s manželem, poněvadž se její podíl a škodě určití nedá. (§ 1302. vš. ob. z.)

Z úvah těch plyne dále i bezpodstatnost neúplnosti odvolacího řízení stěžovateli uplatňované, pokud jí spatřují v tom, že není zjištěno, že žalovaným byla známa okolnost, že pacholek jest zaměstnán u žalobce a že koně a vůz náležejí žalobci, ne-sejdef pro právní posouzení věci na tom, kdo byl zaměstnavatelem pacholkovým a majitelem povozu, ale stačí zjištění, že povoz pacholkovi nepatřil a že to žalovaní věděli.

Neúplnost řízení odvolacího není však dána ani v dále uvedeném směru. Neboť soud odvolací nevzal na základě výpovědi svědka-pacholka za zjištěno, že týž by býval vůz a koně v Ostravici vůbec nečistil, kdyby nebyl býval ze dvora žalovaných popel vyvážel, nýbrž vzal za prokázáno, že by, kdyby nebyl jel s popelem, nebyl by s koňmi zajel na místo, kde se mu neštěstí událo. Výslech svědkyně-služky o tom, že se k ní svědek-pacholek vyjádřil, že musí ještě koně a vůz v Ostravici očistiti, byl

proto zbytečný. Ostatně brojí rekurs jen proti hodnocení výpovědi svědka-pacholka. Odvolacímu soudu však dle zákona nepřísluší přezkoumávat ocenění průvodu (§§ 503. a 526. csf.) Nebylo proto rekursu vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 1920, č. R-II 57/20.

R. t. n. s. Chytil.

Při ustanovení částky po rozumu § 273 c. ř. s. dlužno bráti v úvahu výjimečné peněžní a hospodářské poměry za války nastalé.

Je všeobecně známo, že ceny všech předmětů nutné potřeby, ba všeho zboží vůbec, za války nesmírně stouply. To má příčinu jednak v tom, že při nabídce, podstatně změněné, vzrostla v poměru opačném poptávka po zboží a mimo to v míře nemenší v tom, že bylo dáno do oběhu příliš velké množství papírových peněz, kdežto peníze zlaté vzaty byly z oběhu a zmizely i peníze stříbrné. Tím nastalo znehodnocení papírových peněz, ve skutečnosti jediného platidla, a devalvace ta je nejzřejměji patrna na trhu devis z poměru československé koruny k platidlům států jiných, s valutou buď netřesenou aneb alespoň méně otřesenou než jest naše. Že k těmto dlouhotrvajícím, válkou vyvolaným rozvráceným, poměrům a zejména k této devalvaci peněz přihlíží se jak při vyměření alimentů a bolestného, tak i při stanovení platů, mezd a odměn v hospodářském životě, je všeobecně známo a přihlíží se k nim dojísta právem, ježto tyto odměny a mzdy mají býti rovnocenným ekvivalentem za vykonané služby, práce neb jiné úkony, jichž cena mimořádnými poměry válečnými jistě neklesla, nýbrž naopak stoupla.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. září 1919, čj. Rv-I 371/19-1.

Schin.

Ustanovení § 406 c. s. ř. obsahuje všeobecný předpis týkající se processního řízení vůbec.

Anna M., domkářka v Hradešicích, podala proti manželům Karlu a Marii M. tamtéž žalobu, domáhajíc se výroku soudního o tom, že žalované straně nepřísluší právo jízdy a průhonu dobytka prostorem mezi usedlostmi obou sporných stran se nalézajícím, část veřejného statku č. kat. 4237 tvořícím, na úkor práva